

3. Васильченко З.М. Фінансово-економічне оздоровлення проблемних банків в умовах системної кризи / З.М. Васильченко // Банківська справа. – 2016. – № 1. – С. 17–26.

4. Офіційний сайт Національного банку України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/>.

5. Примостка Л. О. Фінансовий менеджмент у банку: підручник / Л.О. Примостка. – 2-е вид., доповн. і переробл. – К.: КНЕУ, 2004. – 468 с.

УДК 336.71

З. М. Васильченко
д. е. н., професор кафедри страхування,
банківської справи та ризик-менеджменту
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка,

Е. В. Демчишина,
магістр напрямку підготовки «Банківська справа»
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка

СТАН ТА ШЛЯХИ КАПІТАЛІЗАЦІЇ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Одним із найбільш вагомих чинників економічного зростання України є стабільна та надійна банківська система, завдяки якій здійснюється забезпечення економічних суб'єктів необхідною кількістю фінансових ресурсів. Власний капітал банку є основним показником його здатності до подальшого розвитку, зміцнення ресурсної бази, тому особливого значення на сучасному етапі розвитку банківської системи набувають питання підвищення її капіталізації. Нарощення рівня капіталізації банків України – одне з головних завдань, що дає змогу здійснювати комерційним банкам позитивний вплив на економіку.

Проблема капіталізації банків завжди була гострою в Україні. За всі 26 років незалежності нашої держави частка статутного капіталу банківської системи загалом не перевищила 35%, тоді як у країнах Центральної Європи даний показник сягає 40%, а у США – 80%. В загальному, поняття «капіталізація банків» можна визначити як вартісну оцінку капіталу банківської установи з точки зору витрат на його створення або його спроможність створювати додану вартість. Збільшення рівня капіталізації банків України має бути ключовою компонентою у стратегії їхнього зростання. Рівень капіталізації банків в Україні визначається величиною власного (статутного) капіталу [1, с. 4].

До липня 2014 року обсяг статутного капіталу банків регулювався НБУ на рівні 120 млн. грн. Згідно з Законом України "Про спрощення процедур реорганізації та капіталізації банків" від 23.03.2017 та Постановою №58 «Про збільшення капіталу банків України» від 4 лютого 2016 року, НБУ зобов'язав банки збільшити капітал до 500 млн гривень – до 11 липня 2024 року. Основним макроекономічним фактором, що спричинив зміни вимог до статутного капіталу, стала криза 2014–2015 рр. та підписання Угоди про асоціацію України з ЄС.

Питома вага статутного капіталу банків України у 2016-2017 роках наведена у таблиці 1.

Таблиця 1

**Питома вага статутного капіталу банків України
у 1 півріччі 2016 та 2017 рр.**

Групи банків	01.07.2016		Групи банків (класифікація від 10.02.17)	01.07.2017	
	К-сть банків	Частка СК групи, %		К-сть банків	Частка СК групи, %
З держ. часткою	5	29,22	З держ. часткою	6	58,48
Іноз. банк. груп	25	49,65	Іноз. банк. груп	25	33,19
Великі приватні банки	8	10,59	З приватним капіталом	57	4,83
Малі приватні	63	4,61	-		
ВСЬОГО	101	94,07	ВСЬОГО	88	96,50

Примітка: 5,93% у 2016р та 3,5% у 2017 р. статутного капіталу банківської системи України припадає на неплатоспроможні

Джерело: складено автором на основі [4].

Із табл. 1 видно, що у 01.07.2016 році найбільш чисельна II група містила лише 4,61% статутного капіталу всієї банківської системи. Банки іноземних банківських груп нарощували статутний капітал, щоб залишитися на ринку. Станом на 01.07.2017 року ситуація помітно змінилась. Частка статутного капіталу усіх банків найбільше зосереджена у групі банків з державною часткою. Це, в основному, пояснюється тим, що 13.01.2017 року Кабінет міністрів України збільшив СК ПАТ "Державний експортно-імпорتنний банк України" і ПАТ "Державний ощадний банк України" на 4,7 млрд грн і 5,4 млрд грн шляхом випуску облігацій внутрішньої державної позики в обмін на акції банку .

За даними НБУ, відсутня потреба у докапіталізації є лише у 4 банків, а 5 банків уже виконали програму докапіталізації. Проте залишається відкритим питання, як інші банки будуть нарощувати власний статутний капітал [3, с. 511].

Основними шляхами нарощення капіталу банків є:

- використання інвестицій власників банків;
- залучення субординованого боргу;
- конвертація кредитних ліній, які раніше використовували акціонери;
- додаткова емісія акцій, яка розміщується серед нових акціонерів;
- активізація процедури злиття та поглинання [2, с. 30].

Отже, загальний рівень капіталізації банківської системи України є низьким порівняно з показниками провідних європейських та інших країн світу. Зростання капіталізації банків України сприятиме відновленню довіри до банківської системи, підвищить конкурентоспроможність вітчизняних банків на світовому фінансовому ринку та забезпечить фінансову стабільність національної економіки.

Список літератури:

1. Васильченко З. М. Капіталізація банків України: сучасний стан та проблеми нарощення / З.М. Васильченко, І.В. Доманецький // Фінансово-

кредитна діяльність: проблеми теорії та практики [зб.наук.праць]. - 2013. – Випуск 1 (14). — С. 3 – 10.

2. Возняковська К. А. Щодо проблем капіталізації банківських установ в умовах економіко-правових реформ в Україні// Підприємство, господарство і право [журнал]. – 2017. – Випуск 7 (257) – С. 26 – 31.

3. Колодізев О.М. Підвищення рівня капіталізації вітчизняної банківської системи хронологія змін, вимог та формування прогнозів на прикладі банків з іноземним капіталом / О.М Колодізев, В.О. Лесик, О.В Коцюба// Глобальні та національні проблеми економіки– 2016. – Випуск 13 – С. 511 – 516.

4. Офіційний сайт Національного банку України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.

УДК 336.76 : 336.714 : 330.322

І. П. Васильчук
д. е. н., професор кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
Криворізького економічного інституту
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

ФОРМУВАННЯ ЕКОСИСТЕМИ ФІНАНСУВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ КОРПОРАЦІЙ: СКЛАДОВІ ТА НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

У прискоренні переходу економіки України на модель сталого розвитку важливу роль відіграють фінансові ринки, які через механізми фінансування створюють систему примусу корпорацій до відповідальної поведінки. Визнаючи цей факт міжнародні некомерційні організації виступили з ініціативами щодо імплементації принципів і цілей сталого розвитку у діяльність суб'єктів фінансового ринку та розробили відповідні рамкові документи (наприклад, Ініціативи вдосконаленого аналізу (Enhanced Analytics